

Gry Mile Jakobsen og Tom Helgesen

Saksbehandler, innvalgstelefon

Karoline Bredland, 22003736

Tillatelse til utbedring av Grandeløypa i Finnemarka naturreservat

Helgesen og Jakobsen får tillatelse til utbedring av løypetraseen Grandeløypa i Finnemarka naturreservat. Utbedringen innebærer rydding av busker og mindre trær, samt oppfrisking av merkinga av løypa. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forskrift om Finnemarka naturreservat § 7 bokstav i. Det er knyttet vilkår til tillatelsen.

Bakgrunn for saken

Vi viser til søknad mottatt 22.05.2021 og befaring gjennomført med Helgesen den 14.06.2021. Det er søkt om tillatelse til vedlikehold av Grandeløypa mellom Store Nykjua og Breili i Finnemarka naturreservat som hovedsakelig går gjennom Modum kommune, men som starter sør for Store Nykjua i Lier kommune.

Grandeløypa ble lagd for 30-40 år siden av Per Grande i Turistforeningen i Drammen som en «snarvei» til Breili, som den gang var Finnemarkas høyeste punkt og fremdeles er det gjeveste turmålet for en drammenser på langtur på ski, skriver Helgesen. Grandeløypas trasé er vist i figur 1. De siste ti-årene har det ikke vært vedlikeholdt noe særlig langs denne traseen, men de oransje merkene på trærne synes fremdeles en del steder, jf. figur 3.

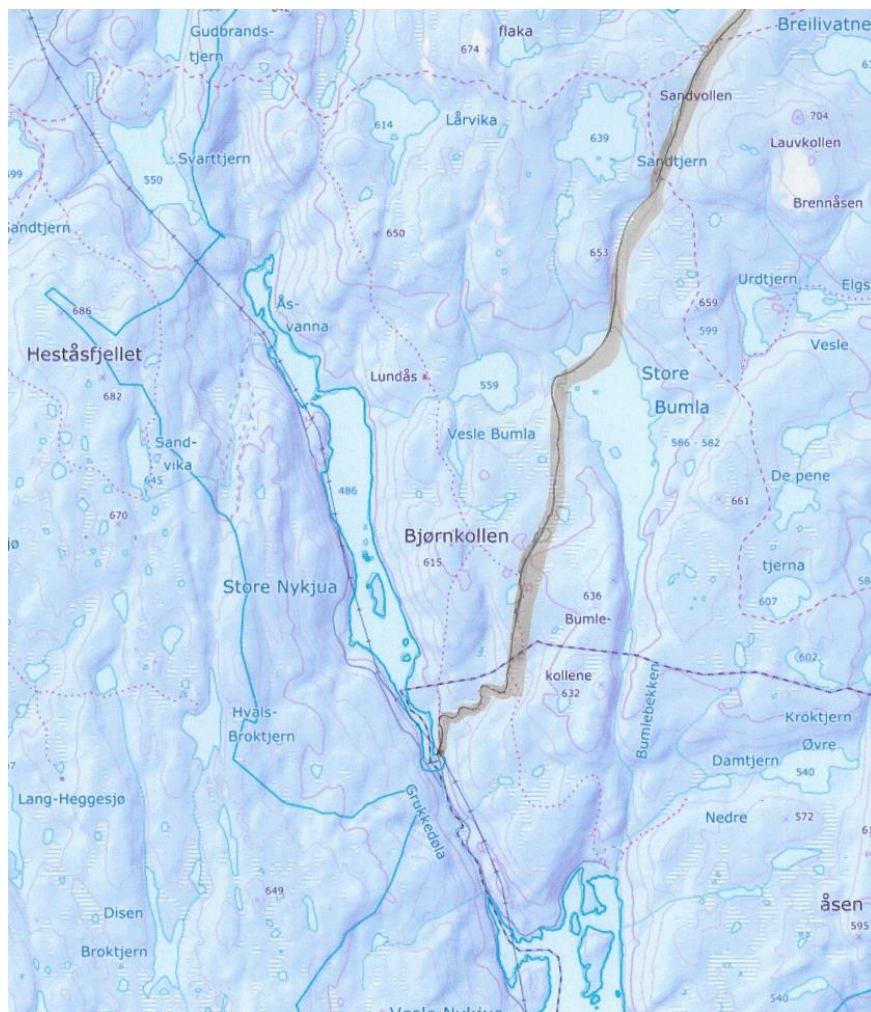

Fig. 1. Grandeløypas trase sør for Store Nykjua og nordover mot Breili

Søker ønsker å friske opp merkene, samt hogge og kviste slik at traseen blir fremkommelig på ski. På befaringen den 14.06.2021 ble det sagt at søker ønsker plogebreddes avstand mellom trærne. Målet er å få traseen i opprinnelig stand, verken mer eller mindre. Særlig er det utfordrende i hogstfeltet nederst mot Store Nykjua, hvor det gror veldig igjen med lauvtrær. Den tøffe vinteren vi har hatt i år med mange vindfall og toppbrekk har ikke gjort situasjonen bedre. Grandeløypa har verken vært preparert med løypemaskin eller snøskuter, og det er ikke tanken i fremtiden heller. Ifølge tilbakemelding på befaringen skal ryddingen skje med motorsag, og uten behov for motorisert ferdsel i utmark.

Søker har innhentet positiv uttalelse til tiltaket fra de to grunneierne.

Fig. 2 Nedfall etter snørik vinter i sørlige deler av traseen

Fig. 3 De oransje merkene langs Grandetraseen

Lovgrunnlag

Statsforvalteren er forvaltningsmyndighet for Finnemarka naturreservat. Vi forvalter verneområdet etter en egen forskrift med bestemmelser som sier noe om formålet med vernet, og hvilke tiltak og aktiviteter som er tillatt, forbudt eller som krever tillatelse.

Forskrift om vern av Finnemarka naturreservat ble fastsatt ved kongelig resolusjon av 14.12.2018. Formålet med verneområdet er å bevare et stort skogområde som representerer en bestemt type natur i form av gammel og lite påvirket skog. Området har særskilt betydning for biologisk mangfold gjennom å være leveområde for arealkrevende gammelskogsarter og arter knyttet til kalkskog. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig rørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

I naturreservatet er vegetasjon, herunder døde busker og trær, vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra naturreservat jf. forskrift om vern av Finnemarka naturreservat § 3 bokstav a.

Det er generelt unntak fra vernebestemmelsene for rydding og vedlikehold av eksisterende traktorveier, stier og løyper angitt i forvaltningsplanen, dvs. fjerning av greiner og nedfall over traseen, samt vedlikehold av skilting og merking, jf. forskrift om vern av Finnemarka naturreservat § 4 bokstav i.

Statsforvalteren kan gi tillatelse til nærmere bestemte formål i henhold til verneforskriften § 7. Etter søknad kan forvaltningsmyndigheten gi dispensasjon til nymerking, oppsetting av skilt, utbedring og omlegging av eksisterende stier og løypetraseer jf. forskrift om Finnemarka naturreservat § 7 bokstav i. Det at bestemmelsen i verneforskriften åpner for at det kan gis tillatelse til utbedring av eksisterende løypetraseer, betyr ikke at dere har krav på tillatelse. Det er opp til Statsforvalteren å vurdere om søknaden gir grunn til å gi tillatelse i hvert enkelt tilfelle.

Det følger av naturmangfoldloven (nml.) § 7 at prinsippene i lovens §§ 8-12 skal ligge til grunn som retningslinjer ved behandling av søknaden. Dette innebærer at kunnskapsgrunnlaget i saken skal være tilstrekkelig. I tillegg skal prinsippene om føre-var, samlet belastning på økosystemet, kostnader ved miljøforringelse og miljøforsvarlige driftsmetoder vurderes.

Statsforvalterens vurdering

Grandeløypa er ikke ei løype som er avmerket på kartet i forvaltningsplanen som har vært på høring, derfor gjelder ikke generell unntaksbestemmelse og tiltaket må behandles etter søknad.

Statsforvalteren mener tiltaket gjelder utbedring av eksisterende løypetrasé. Tiltaket inkluderer oppfrisking av merking og rydding av greiner og mindre trær som har kommet opp i traseen i en bredde på 2- 3 meter.

Naturmangfoldloven stiller krav om at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger på naturmangfoldet. Kravet til kunnskapsgrunnlag skal stå i rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet. Myndighetene skal videre legge vekt på kunnskap som er basert på generasjoners erfaringer gjennom bruk av og samspill med naturen, og som kan bidra til bærekraftig bruk og vern av naturmangfoldet.

Formålet med vernet er å bevare et stort skogområde med gammel og lite påvirket skog. I faktaarket i Naturbase for verneområdet står det at verdiene er særlig knyttet til områdets størrelse. Det er ikke kjent større naturskogsområder på det sentrale Østlandet i samme høydelag dominert av gran, og med samme forekomster av rødlista naturtyper og forskjellige kalkskogstyper og rikmyrer. Det er derfor vurdert til å være et nasjonalt verdifullt område.

I Naturbase er det ingen naturtyperegistreringer langs Grandeløypa og heller ingen registreringer av forvaltningsinteressante arter. I Artskart er det registrert mulig hekkeområde for storlom i vannet Store Bumla i 2001 og funn av den livskraftige arten fjellkrekling i 1992. Sensitiv artsdatabase har ingen registreringer langs Grandeløypa. I tillegg til å bruke nasjonale databaser for å innhente kunnskap har vi kontaktet skogbrukssjefen i Modum kommune per telefon for å høre om kommunen kjenner til andre naturverdier i området. Skogbrukssjefen i Modum var ikke kjent med at det fantes spillplasser langs løypetraseen. Vi har også vært i kontakt med leder i Naturvernforbundet i Lier, for å få fram eventuelle motforestillinger til utbedring av Grandeløypa. Leder i Naturvernforbundet i Lier er skeptisk til at private går opp gamle umerka tråkk og merker uten å ta hensyn til vernereglene. Han skriver at dette skjer i sørøstre deler av reservatet. Ansatt i DNT Drammen og omegn ga muntlig tilbakemelding om at de hadde mer enn nok å rydde av stier etter den snørike vinteren som var, og ønsket ikke flere stier å vedlikeholde. Alle var opptatt av at Finnemarka er utsatt for et stort press fra mange brukerinteresser, særlig fra ulike brukergrupper innen friluftsliv.

Etter en gjennomgang av eksisterende kunnskap og lokalkunnskap kan vi ikke se at det er registrert viktig naturmangfold som kommer i konflikt med tiltaket. Vi vurderer at området ikke er fullstendig kartlagt, men mener at kunnskapen er tilstrekkelig i forhold til tiltaket og tiltakets forventede effekt på naturverdiene.

Statsforvalteren mener oppfrisking av merking og rydding av Grandeløypa ikke vil føre til negativ påvirkning av naturmangfoldet, så lenge løypa ikke skal tilrettelegges som sommersti/barmarksti og ikke skal brøytes vinterstid av hverken løypemaskin eller snøskuter. Det forutsettes at gamle trær eldre enn da løypa ble etablert, ikke skal felles, og at det ikke felles trær og busker i en bredere korridor enn maksimalt 3 meter. Ved å ta vare på de gamle trærne og ikke utvide traseen fra da løypa ble opprettet, mener vi at eventuelle lavarter og andre gammelskogsarter langs traseen ivaretas. Grandeløypa går gjennom områder med biotittgranitt i berggrunnen, ifølge NGUs

berggrunnskart, og er derfor ikke en del av verneområdet som har kalkrik grunn. Statsforvalteren har derfor ikke noe imot at vegetasjonsavfall av mindre omfang som her, legges igjen i terrenget. Vegetasjonsavfallet kan derfor bli liggende på egne steder i terrenget. Egne steder er utenfor løypetraseen, særlig i forsenkninger, og gjerne der det er lite synlig.

Vi kan ikke se at forsiktig rydding vil åpne opp og føre til annen og ny bruk, som igjen kan føre til uønsket forstyrrelser eller slitasje i terrenget. Utenom eksisterende veger og stier er bruk av sykkel og hest og kjerre samt ridning forbudt. Kun den gamle traktorvegen/stien i starten av traseen i sør (se bilde, figur 2), kan regnes som eksisterende veg/sti hvor syklistene kan og vil kunne ha ønsker om å sykle, særlig om det ryddes. Ovenfor det gamle hogstfeltet går stien over til kun å være en smal åpen trase hvor skogbunnen er dekket med lyng og myr (se bilde, figur 3), som ikke lenger kan sies å være en sti hvor det er tillatt å sykle. Stien kan dermed sies å være en blindvei for en syklist.

Statsforvalteren legger til grunn at det foreligger nødvendig kunnskap om naturverdiene og virkningene av tiltaket. Førre-var-prinsippet tillegges derfor liten vekt i denne saken. Prinsippene i nml. § 11 om kostnadene ved miljøforringelse og nml. § 12 om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder er vurdert, men ikke funnet relevante i denne saken.

Kunnskap om den samlede belastningen skal ligge til grunn for vurderingen. Dette innebærer at virkningene av tiltaket skal vurderes i sammenheng med andre effekter på det samme naturmangfoldet. I dag går det flere blå- og rødmerke stier og skogsbilveier gjennom verneområdet. På begge sider av vannene Vesle Bumla og Store Bumla går det blåmerke stier (DNTs sommerstier). Skiløypene som kjøres opp av kommunene, følger i større grad skogsbilveier og går et godt stykke lenger øst og vest for Grandeløypa. Vest for Vesle Bumla ligger tømmerkoia Lundås. Ellers er dette området urørt. Statsforvalteren mener likevel at en slik forsiktig rydding og tilrettelegging av en eksisterende løype, Grandeløypa, ikke vil øke den samlede belastningen på verneområdet nevneverdig.

På denne bakgrunn vurderer vi at det kan gis tillatelse til utbedring av Grandeløypa med hjemmel i verneforskriften § 7 bokstav i.

Vedtak

Statsforvalteren gir tillatelse til utbedring av løypetraseen Grandeløypa i Finnemarka naturreservat. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forskrift om Finnemarka naturreservat § 7 bokstav i.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Tiltaket skal gjennomføres så skånsomt som mulig og ta hensyn til eksisterende vegetasjon og naturverdier.
- Rydding av vegetasjon skal skje langs eksisterende merkede trasé i terrenget, som er avmerket i kart vedlagt søknaden (jf. figur 1). Traseen skal ikke ryddes mer enn maksimalt 3 meter i bredden. Trær eldre enn da løypa ble etablert (omtrent 30 år), skal ikke felles.
- Vegetasjonsavfallet kan bli liggende igjen i terrenget på egne steder utenfor løypetraseen.
- Oppfrisking av tidligere merking skal gjøres med samme farge som tidligere, oransje, slik at den skiller seg fra DNTs blå- og rødmerking.
- Tiltaket skal være utført innen 15. november av 2023. Ryddingen skal fortrinnsvis skje utenom hekktiden, det vil si mellom 15. juli – 1. april.
- Kort rapport med dokumentasjon på utført arbeid sendes innen 31. desember 2023 til Statsforvalteren i Oslo og Viken.
- Tillatelsen forutsetter at det er innhentet tillatelse fra berørte grunneiere.

- Denne tillatelsen skal være tilgjengelig i felt, og kunne vises oppsyn og politi.

Statsforvalteren har bare vurdert søknaden etter verneforskriften. Vi forutsetter at det innhentes tillatelser etter annet lovverk om nødvendig. Statsforvalteren vil eventuelt kunne komme inn igjen i saken i den forbindelse.

Klageadgang

Du kan klage på dette vedtaket til Miljødirektoratet innen tre uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen skal sendes til Statsforvalteren. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen. Partene i saken har adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter. Den som klager kan be om at iverksettelsen av vedtaket utsettes.

Med hilsen

Ellen Lien
Seksjonssjef naturforvaltning skog og fjell
Klima- og miljøvernavdelingen

Karoline Bredland
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Statskog Børresen AS

Modum kommune

Lier kommune

Knut Bjarne Askim

Postboks 38

Postboks 205

3371

3401

VIKERSUND

LIER